

Недавни иступ амбасадора РФ Александра Конузина на Првом београдском безбедносном форуму – када је, обраћајући се публици упитао: „Има ли овде Срба” и оптужио присутне да не бране довољно интересе Србије на Косову – отворио је многа питања, али је дао веома мало одговора. Између осталог, јавност је остала ускраћена за било какву званичну реакцију владе у Београду, која је Конузину и дала агрeман.

Са друге стране, реакције у медијима биле су прилично бројне, али углавном потпуно поларизоване, као и у случају појединих страначких коментара. Док је, рецимо, лидер ЛДП-а Чедомир Јовановић оценио да је „Конузин увредио Србију”, портпарол ДСС-а Петар Поповић јуче је рекао да се „већина грађана Србије слаже са ониме што је Конузин рекао”.

Предраг Симић, професор међународних односа и бивши амбасадор у Паризу, наводи за наш лист да један број дипломата у Србији даје себи много већи простор него што би то било у некој другој земљи.

– Можда је Конузин сматрао да на то има право због подршке коју његова земља даје Србији, али кроз његове речи испољава се и незадовољство што Србија на неки начин не испуњава очекивања Русије. Мислим да је амбасадора као што је Конузин Слободан Милошевић до краја живота и власти прижељкивао и очекивао. Али, имао је само Генедија Шикина који је био сушта супротност и који се чувао било каквих јачих наступа, јер је представљао политику Бориса Јељцина и Андреја Козирева – каже Симић.

Треба разликовати две врсте оштрих дипломатских изјава, каже професор Симић.

– Једна је када се нехотично, лапсусом, отме нешто из уста и ту би добар пример био Цобел. А друга је када амбасадори јавним наступима директно утичу на јавно мњење, заобилазећи владу код које су акредитовани. У случају амбасадора Конузина, не мислим да је долазила у обзир нека врста формалних дипломатских реакција, консултација или демарша. Мислим да би у овом случају била сасвим примерена изјава неког нашег члана владе, који би то прокоментарисао – додао је Симић.

Саговорник близак Влади Србије незванично каже за „Политику” да „Конузин свакако није пријао, али министри који су долазили у последње време из западних земаља у Београд, такође су доносили непријатне поруке, па није било много места у медијима да се то коментарише”.

– Било је амбасада и амбасадора који су иступали са позиција које су потпуно супротне интересима ове земље, па није било толико медијске повике – објашњава овај извор.

Конузинове гестикулације су дале додатну тежину његовом иступу, а не толико његове речи, додао је наш саговорник.

– Амбасадор је пренебрегао чињеницу да је Борис Тадић тог јутра на форуму говорио и о Косову. Ипак, на панелу је прозивана Русија, као да је она највећи проблем, а она за Србију то свакако није. Јер истог дана руски амбасадор у УН Виталиј Чуркин из све снаге је заступао српске интересе, па је амбасадор зато реаговао – казао је наш саговорник.

Да ли постоји могућност да Београд упуту званичан демарш Москви, тим пре што се амбасадор обраћао и био окренут према публици, а не према учесницима форума? Наш извор близак влади објашњава да постоје и други начини да се на нешто скрене пажња, јер је демарш доста озбиљна форма.

– Није скретање пажње само оно што изађе у новинама, јер се дипломатија, ипак, не води кроз медије и мера званичности није оно што изађе у новинама. Дипломатске реакције, иако званичне, не подразумевају да су аутоматски доступне и јавности.

Свакако да Конузинов наступ „а ла Френк Синатра” у Дому Војске није ни прва, а вероватно ни последња контроверзна изјава неког високог страног дипломате у Србији. Још се памти, сада покојни, немачки амбасадор Андреас Цобел, који је 2007. рекао да питање Косова треба решити што пре у правцу надзиране независности, јер би у супротном могли да буду отворени проблеми у Војводини и Санџаку.

И бивши амерички амбасадор Мајкл Полт у неколико наврата 2007. изјављивао је, укључујући и Дом Војске где је прошле недеље говорио Конузин, да САД подржавају отцепљење Косова и да је разочаран реториком српских званичника када говоре о овом питању. Памте се и друге изјаве амбасада и амбасадора, њихови коментари појединих одлука владе или правосуђа, па чак и савети бившег британског амбасадора Стивена Вордсворта политичким лидерима Албанаца са југа Србије у вези са њиховим наступом на парламентарним изборима. Исто тако, остала је забележена и изјава амбасадора Конузина од пре неколико година, када је предложио да ратификација енергетског споразума са Русијом буде прва тачка на дневном реду седнице скупштине.

Осим у случају амбасадора Цобела, који се касније извинио, а убрзо био и повучен из Србије, никада није било демарша Београда, а ретко када су српски званичници такве изјаве коментарисали.

Један од ретких примера је била конференција за новинаре председника Бориса Тадића, којом је он реаговао на изјаву амбасадора Вордсворта да је изношење случаја Косова пред Међународни суд правде била грешка.

Бојан Билбија

(Политика)